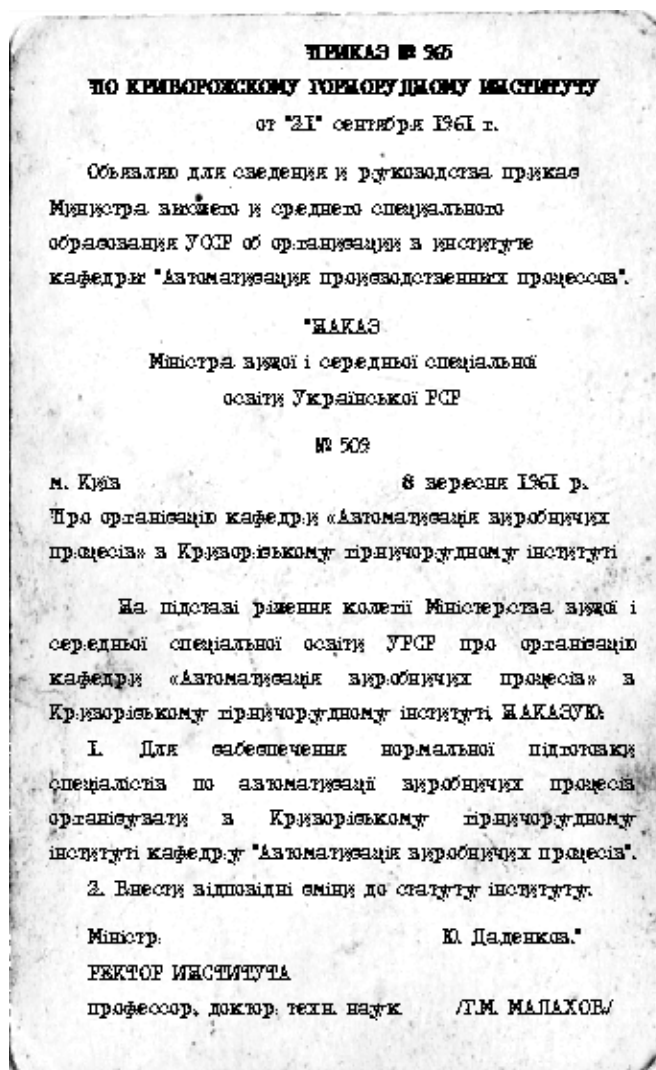

Кафедра автоматизованих електромеханічних систем в промисловості та транспорті. Із минулого у сучасність

Наступного року нашому навчальному закладу (ДВНЗ «Криворізький національний університет») виповниться 95 років. Від самого заснування, чи не щодня відбувалися події, значимість яких для нашого міста та нашої держави важко переоцінити. Така установа не має права на консерватизм, не має права опиратися на усталені традиції, звісно, якщо ці традиції не стосуються високого освітянського та наукового рівня, - тільки динаміка та постійний пошук зможуть утримувати наш навчальний заклад на визначному рівні. Саме це й можна спостерігати, досліджуючи історію університету, починаючи від утворення Криворізького вечірнього робітничого технікуму у приміщенні школи-семирічки на станції Вечірній Кут 4 жовтня 1922 року і закінчуючи, внаслідок низки трансформацій, ДВНЗ «Криворізький національний університет» у березні 2011 року. Три відділення стали основою Криворізького вечірнього робітничого технікуму - гірниче, механічне та електротехнічне, і фактично з перших років діяльності закладу відбувається підготовка фахівців електромеханіків — у наказах тих часів значиться як «Гірничо-електромеханічна спеціальність».

Час висуває свої вимоги, на які будь-яка освітня чи наукова установа вимушена однозначно реагувати. Наслідкування таким вимогам відгукнулося у запровадженні нових спеціальностей та спеціалізацій: «Гірнича електротехніка», «Гірнича електромеханіка», «Автоматизація процесів збагачувальних фабрик» (Наказ Міністерства вищої освіти УРСР №290 від 29.06.1959, Наказ №148 по Криворізькому гірничорудному інституту від 09.03.1960), «Автоматизація виробничих процесів» з різними спеціалізаціями, що стосуються гірничих підприємств та збагачувальних процесів, «Електрифікація промислових підприємств та установок» (дозвіл Міністерства вищої та середньої освіти УРСР від 24.09.1959 за №35/1128, Наказ №838 по Криворізькому гірничорудному інституту від 8 жовтня 1959 року). Усі ці події створили підґрунтя до формування у 1961 році кафедри автоматизації виробничих процесів (Наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти Української РСР №509 про організацію кафедри «Автоматизація виробничих процесів» в Криворізькому гірничорудному інституті від 8 вересня 1961 року, Наказ №965 по Криворізькому гірничорудному інституті від 21 вересня 1961 року, Наказ №990 по Криворізькому гірничорудному інституті від 29 вересня 1961 року).

Керівництво кафедрою автоматизації виробничих процесів (АВП) покладається на доцента Бондаря Віктора Даниловича. У складі кафедри АВП - доцента, 5 асистентів, 1 старший лаборант, 2 лаборанти. За кафедрою АВП закріплюється 3 лабораторії.

А трохи згодом спеціальність «Електрифікація промислових підприємств та установок» перетворена у спеціальність «Електропривод і автоматизація промислових установок» (Наказ Міністра вищої та середньої спеціальної освіти УРСР №664 від 8.12.1961, Наказ Криворізького гірничорудного інституту №1305 від 20.12.1961), яка буде, протягом усіх наступних часів, візитівкою кафедри АВП. Так відбулося народження кафедри автоматизації виробничих процесів, яка цього року відзначає свій 55-річний ювілей, якому й присвячено даний випуск «Вісника Криворізького національного університету».

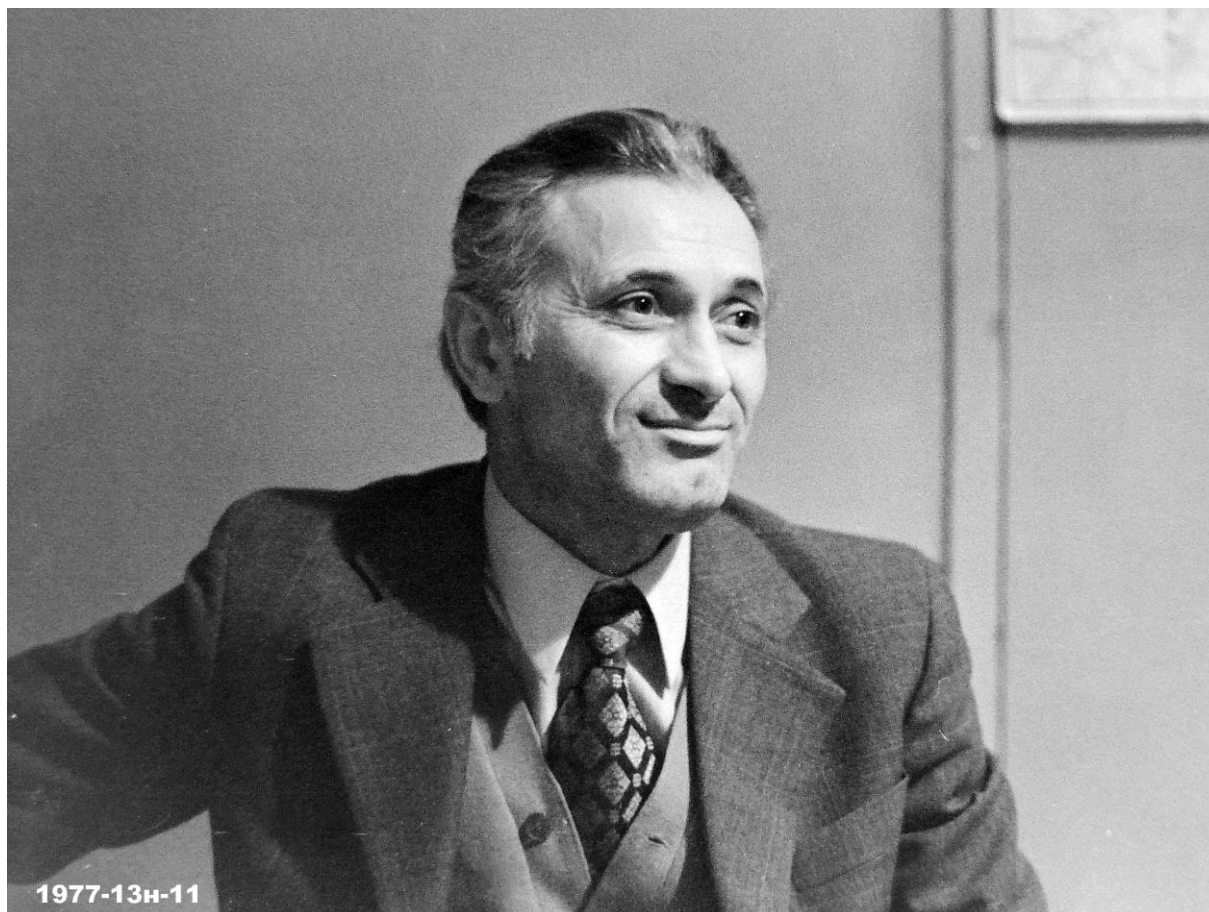
1964 року в лютому на зміну Вікторові Даниловичу Бондарю приходить Валентин Михайлович Чермалих. Чермалих В.М. зробив значний внесок у розбудову кафедри. Під його керівництвом були створені й оснащені сучасним обладнанням 8 навчальних і науково-дослідних лабораторій.

До 1973 року, працюючи завідувачем кафедри, він підготував 12 кандидатів технічних наук.

1983-18н-22

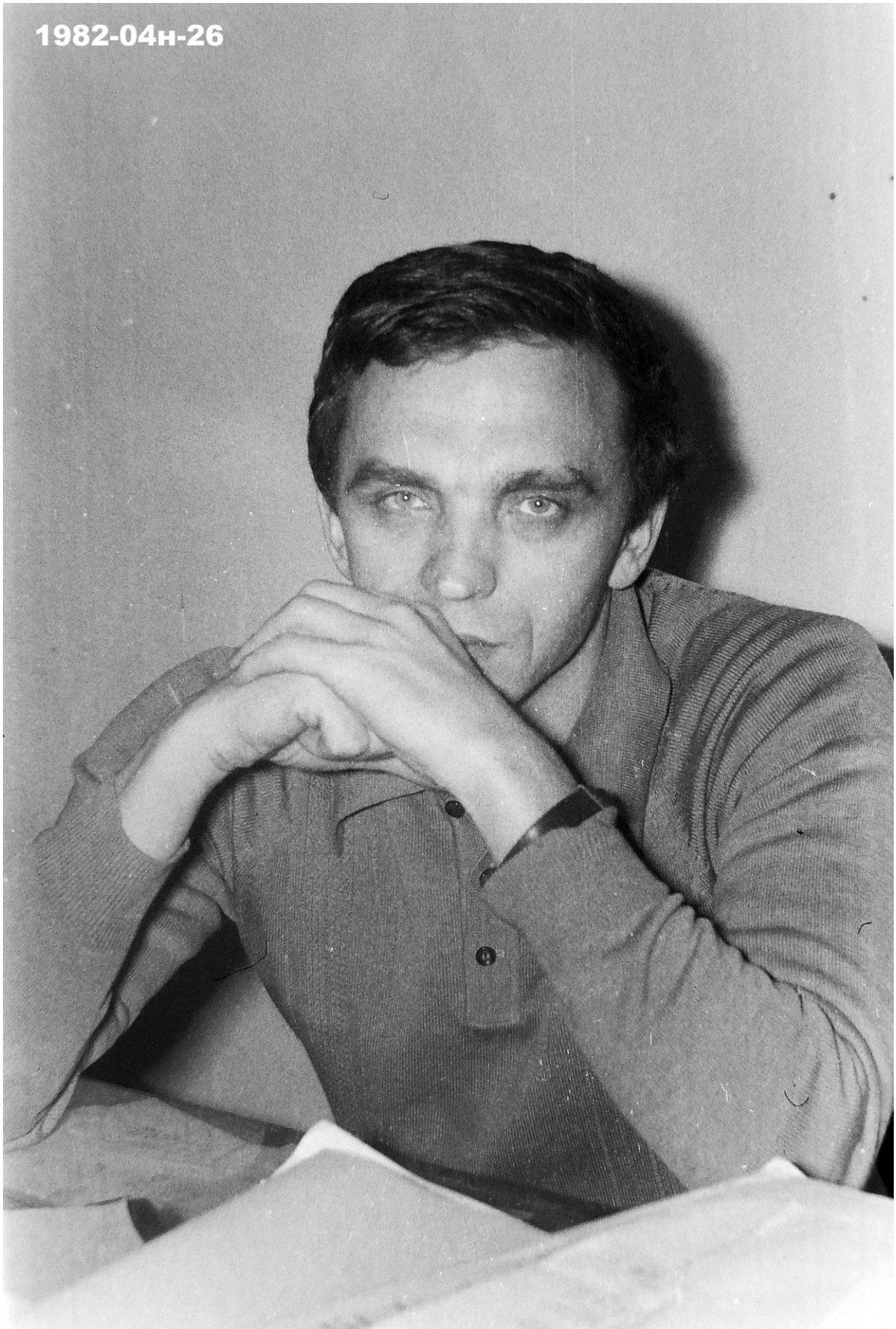

1978-06н-30

1982-04н-26

Не можна не враховувати й те, що кафедра АВП була невід'ємною одиницею як самого навчального закладу, так і факультету, тому не слід залишати поза увагою події, що відбувалися на таких рівнях. Одна з таких подій - заснування першого вересня 1964 року електротехнічного факультету (Наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти Української РСР №294 від 30 липня 1964 року про реорганізацію факультетів Криворізького гірничорудного інститутів, Наказ №1084 по Криворізькому гірничорудному інституту від 28 серпня 1964 року). Наприкінці цього ж року запускається новий корпус закладу. З цією подією у розпорядження кафедри надаються нові приміщення, які згодом оснащувалися лабораторним та медійним обладнанням.

З 1973 по 1980 рр. кафедрю очолював кандидат технічних наук, доцент Григорій Іванович Ляук. Під його керівництвом було продовжено формування колективу кафедри і створено нові лабораторії: промислової електроніки, перетворювальної техніки, які багато в чому визначали якісний рівень підготовки фахівців спеціальності «Електропривод і автоматизація виробничих процесів і технологічних комплексів».

У 1980 р. Григорій Іванович Ляук за власним бажанням покидає посаду завідуючого кафедри і продовжує працювати доцентом на кафедрі. В цьому ж році завідувачем кафедри АВП призначають доцента Дмитра Йосиповича Родькіна, який працюватиме на цій посаді до 1998 року.

Між тим, відбувається подальша спеціалізація кафедр електротехнічного факультету. Назріла необхідність виділення й організації із кафедри «Автоматизація виробничих процесів» кафедри автоматизованого електроприводу (Наказ 881-к по Криворізькому гірничорудному інституту від 29 липня 1982 року). Кафедра була розділена на дві - другою стала кафедра автоматизованого електроприводу. Дмитро Йосипович Родькін за роки роботи на кафедрі видав більше 500 наукових праць і підготував 15 кандидатів наук. Під його керівництвом велася глибока і різнобічна науково-дослідницька робота.

Кафедра автоматизованого електроприводу (АЕП) виконувала реальні дослідження у таких напрямках, як: енергетика систем електроприводу з тиристорними перетворювачами; автоматизація виробничих процесів гірничо-металургійної промисловості; випробування і діагностика електричних машин; управління енергоспоживанням; розробка промислових енергозберігаючих систем керування енергоємними об'єктами гірничо-металургійного комплексу; дослідження та розробка систем автоматизованого розрахунку, прогнозування і контролю енергетичних режимів групового електроприводу прокатних станів; дослідження оптимальних систем керування складними електромеханічними системами; дослідження і розробка систем полегшеного запуску потужних електроприводів змінного струму, систем векторного керування електроприводом змінного струму, систем динамічного навантаження електричних машин постійного і змінного струму.

З 1982 року на основі базової спеціальності «Електропривод і автоматизація промислових установок і технологічних комплексів» (ЕПА) ведеться підготовка фахівців за спеціальностями ЕПАГ, ЕПАМ для гірничої і машинобудівної галузей. Підготовка аспірантів і докторантів здійснюється за спеціальністю 05.09.03 - Електротехнічні комплекси та системи.

Кафедра АЕП веде підготовку фахівців за інтегрованими планами навчання, тісно співпрацює з науковими та вищими навчальними закладами України, зі спеціальними середніми навчальними закладами, які входять до структури нашого навчального закладу, зміцнює зв'язки з виробництвом, результатом чого стало заснування філії на Криворізькому державному гірничо-металургійному комплексі «Криворіжсталь» (нині «АрселорМіттал Кривий Ріг»).

З 1998 року робота кафедри ведеться під керівництвом професора Анатолія Пилиповича Сінолицького (1998-2013 рр.). У цей час при кафедрі створено регіональний науковий семінар Національної Академії наук України, активно ведеться підготовка молодих наукових кадрів. Кафедра продовжує виконувати реальні дослідження за напрямками, сформованими його попередниками, досить інтенсивно ведуться роботи з проблем керування енергопостачання систем електроприводу.

На цей час підготовка бакалаврів, спеціалістів і магістрів здійснюється за ліцензією серії ВПД-ІУ № 048135 від 22.07.1999 р. зі спеціальності «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод», а з 2005 року проводиться набір на спеціальність «Електричний транспорт».

Стрімкий розвиток науки й техніки неможливий без викладання у закладах освіти передових технологій, якими б вони утопічними не здавалися на сьогодні. Освіта стала фінансуватися

неналежним чином. Якщо що-небудь і робилося в цій сфері, то тільки завдяки ентузіазму та самовідданості працівників освіти. Виробництво почало віддалятися від вищої школи. І все ж таки цей бар'єр був подолано. 28 квітня 2011 року в Криворізькому технічному університеті на кафедрі автоматизованого електроприводу відбулося відкриття лабораторії з сучасних систем автоматизованого електроприводу на базі японського обладнання «OMRON». Ця подія стала можливою завдяки випускникові нашого університету Миколі Новаку (нині директор ТОВ «Техноімпекс», м. Черкаси), та Карі Блумквісту (регіональний директор OMRON ELECTRONICS OY, Фінляндія, Білорусь, Україна та Прибалтика). До речі, слід зауважити, що така лабораторія є другою у практиці «OMRON» на теренах східної Європи, перша була заснована ще в 1996 році у місті Санкт-Петербург.

Звісно, що все це сприяє зближенню освіти та виробництва, а випускникам допомагає адаптуватися на підприємствах і підвищити їх конкурентоспроможність на теренах ринку праці як нашої Вітчизни, так і закордонного світу.

У 2012-2014 рр. кафедра переживає ряд реструктуризацій, унаслідок чого з 2013 року кафедра починає йменуватися кафедрою автоматизованих електромеханічних систем у промисловості та транспорті (АЕСПТ), яку очолює академік Академії гірничих наук України, доктор технічних наук, професор О.М. Сінчук. Невичерпне джерело ентузіазму, наукових ідей, практичного досвіду дозволило Олегу Миколайовичу, в цей нелегкий для університету і країни час, спрямувати енергію колективу кафедри на створення нових лабораторій, впровадження у навчальний процес новітніх технологій, інтенсифікацію співробітництва з промисловістю, активне залучення молоді до роботи у науковому секторі, створення нових відгалужень у наукових дослідженнях: електроенергоаудит промислових підприємств гірничо-металургійного комплексу, розробка систем полегшеного запуску двигунів великої потужності, розробка тягових асинхронних електроприводів для рудничних електровозів, дослідження стану рівня ізоляції силових кабелів шахтних електричних мереж, розробка пристроїв електробезпеки для мереж до 1200 В підземних виробок шахт гірничовидобувних підприємств, аналіз ефективності впровадження альтернативних джерел електричної енергії в сільсько-господарську та легку промисловість, розробка ефективної системи керування сонячними трекерами. Кафедра бере участь у виконанні низки науково-дослідних робіт на державне замовлення, стає організатором Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих учених «Актуальні питання енергоефективності гірничо-металургійного виробництва».

Як видно з такого короткого нарису, впродовж своєї історії, кафедра автоматизованих електромеханічних систем у промисловості та транспорті, дещо змінюючи свою назву, об'єднувала зусилля вчених, висококваліфікованих фахівців підприємств, викладацький склад на виконання наукових досліджень, підготовку інженерних і наукових кадрів для гірничодобувної галузі та промислових виробництв.

За роки існування ДВНЗ «Криворізький національний університет» закінчили десятки тисяч осіб, серед них значний відсоток випускників кафедри. Колектив кафедри пишається своїми випускниками, які плідно працюють у різних сферах народного господарства України й далеко за її межами. Серед них — керівники областей і міст України, народні депутати, доктори наук та академіки, ректори вищих навчальних закладів, директори промислових підприємств, банкіри й бізнесмени, лауреати Державних премій, фахівці, нагороджені орденами і медалями.

Сьогодні всі зусилля професорсько-викладацького складу, аспірантів, навчально-допоміжного персоналу кафедри АЕСПТ спрямовані на підготовку і виховання висококваліфікованих кадрів, які відповідають освітньо-науковим вимогам світового рівня.

Завідувач кафедри автоматизованих електромеханічних систем у промисловості та транспорті, д-р техн. наук, професор, академік Академії гірничих наук України, О.М. Сінчук